

Justice Minister H.STEEL	National Minister of Defence Z. EMMA	Interior Minister R.AKDAG	Finance Minister V. B. LIGHTNING
National Minister of Education S.STRONG	Works and Minister of Housing C. FLOWER	Health Minister B. LIGHTNING	Transportation Minister
Agriculture and Minister of Rural Affairs M.H.GULER	Work and Sauce. Gv. Minister V. E. MUMCU	Industry and Minister of Commerce v. He. PEPE	
Energy and Minister of Natural Resources	Culture and Minister of Tourism	Environment and Minister of Forestry	

Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma

Bundan sonra Akit Taraflar olarak anılacak olan, Türkiye Cumhuriyeti ve Şili Cumhuriyeti ;

Özellikle, diğer Akit Tarafın ülkesine herhangi bir çeşit malvarlığını transfere niyet eden bir Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları ile ilgili olarak , aralarında ekonomik işbirliğini artırma arzusu ile ,

Anılan yatırımların tabi olacağı uygulamalara ilişkin bir anlaşmanın sermaye ve teknoloji akışını ve Akit Tarafların ekonomik kalkınmasını canlandıracağını kabul ederek ,

İstikrarlı bir yatırım ortamı meydana getirmek ve ekonomik kaynakların en etkin biçimde kullanılmasını sağlamak üzere, yatırımların adil ve hakkaniyete uygun muameleye tutulmasının gerektiğini kabul ederek,

Yatırımların karşılıklı teşviki ve korunması ile ilgili bir anlaşmanın ihdası kararıyla,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

MADDE I

Tanımlar

Bu Anlaşmanın amacı bakımından :

- “ Yatırımcı” terimi, işbu Anlaşmaya uygun olarak diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapan aşağıdaki kişileri ifade eder:
 - Taraflardan her birinin yürürlükteki hukukuna göre vatandaşlık statüsünü alan gerçek kişileri,
 - Akit Taraflardan her birinin yürürlükteki mevzuat çerçevesinde kurulmuş veya teşekkül etmiş ve etkin ekonomik faaliyetleri ile birlikte merkezleri bu Akit Tarafın ülkesinde bulunan şirketler, anonim şirketler veya iş ortaklıklarını da kapsayacak şekilde tüzel kişileri ifade eder.
- “ Yatırım” terimi, sözkonusu yatırımın diğer Akit Tarafın kanun ve nizamlarına uygun olarak kabul edilmiş olması şartıyla , her türlü malvarlığını ve bunlarla kısıtlı olmamak koşuluyla özellikle aşağıdakileri kapsar :

- (a) taşınır ve taşınmaz mallar , aynı zamanda sözkonusu malın bulunduğu Akit Tarafın kanun ve nizamlarına uygun olarak tanımlanmış diğer aynı hakları;
 - (b) hisse senetleri, sermaye hisseleri ya da şirketlere iştirakin diğer şekilleri ;
 - (c) yeniden yatırımda kullanılan gelirler ;
 - (d) para alacakları veya bir yatırım ile ilgili mali değeri olup kanunen ifa edilebilen diğer haklar ;
 - (e) sınai ve fikri mülkiyet hakları, patentler, sınai tasarımlar, ticari marka, peştemaliye, know-how ve diğer benzeri haklar;
 - (f) doğal kaynaklarla ilgili imtiyazları da içerecek şekilde kanun veya sözleşme ile verilmiş imtiyazlar.
3. "Gelirler" terimi, bir yatırımdan elde edilen ve özellikle ancak sınırlı olmayacak şekilde şekilde kar, faiz ve temettüleri ifade eder.
4. "Ülke" terimi, uluslararası hukukun ilgili Akit Tarafa , bu bölgelerde , egemenlik veya kaza haklarını icra etmesine izin verdiği ölçüde münhasır ekonomik bölgeleri ve kıta sahanlığını içerir.

MADDE II

Uygulama Alanı

İşbu Anlaşma , diğer Akit Tarafın yatırımcılarınca, bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce veya sonra , Akit Taraflardan birinin ülkesinde mevzuatına uygun olarak yapılan yatırımlara uygulanacaktır. Bununla birlikte, işbu Anlaşma yürürlüğe girme tarihinden önce ortaya çıkan anlaşmazlıklara uygulanmayacaktır.

MADDE III

Yatırımların Teşviki

Her bir Akit Taraf ülkesinde diğer Akit Tarafın yatırımcılarınca yapılan yatırımları ve yatırımlarla ilgili faaliyetleri teşvik edecek ve bu gibi yatırımları benzer durumlarda herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarının yatırımlarına kendi kanun ve nizamları çerçevesinde gösterdiği muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde izin verecektir.

MADDE IV

Yatırımların Korunması

1. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın yatırımcılarına her zaman adil ve hakkaniyete uygun muameleyi garanti edecek ve adil olmayan veya ayrımcı tedbirlerle bunların yönetimine, devamına, yararlanılmasına, faydalanılmasına veya devrine engel olmayacaktır.
2. Her bir Akit Taraf, kurulmuş olan bu yatırımlara benzer durumlarda kendi yatırımcılarının yatırımlarına veya herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına gösterilen muameleden hangisi en elverişli ise, o muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.
3. Akit Tarafların, yabancıların ülkeye giriş, geçici ikamet ve istihdamı ile ilgili kanun ve nizamlarına uygun olarak:
 - (a) Akit Taraflardan her birinin vatandaşlarının, kendilerinin veya kendilerini istihdam eden ilk Akit Tarafın bir yatırımcısının sermaye veya başka kaynak taahhüdünde bulunduğu veya bulunmak üzere olduğu bir yatırımın kurulması, geliştirilmesi, idaresi amacıyla veya işletilmesine ilişkin tavsiyelerde bulunmak üzere diğer Akit Tarafın ülkesine girmesine ve kalmasına izin verilecektir.
 - (b) bir Akit Tarafın yürürlükteki kanun ve nizamlarına uygun olarak kurulan diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımı olan ve, Madde I.1(b) 'de tanımlanan tüzel kişiler, seçtikleri idari ve teknik personeli milliyetleri ne olursa olsun istihdam etmeye mezuun olacaklardır.
4. işbu Maddenin hükümleri , Akit Taraflardan herhangi birinin taraf olduğu aşağıdaki anlaşmalar bakımından geçerli olmayacaktır:
 - (a) mevcut veya gelecekteki herhangi bir gümrük birliği , ortak pazar, serbest ticaret bölgesi, bölgesel ekonomik teşkilat veya benzer uluslararası anlaşmalar,
 - (b) tamamen veya esas olarak vergilendirmeye ilişkin olanlar.

MADDE V

Kamulaştırma ve Tazminat

1. Akit Taraflardan hiçbiri kamu yararına ve yürürlükteki mevzuata uygun olmadıkça, ülkesindeki diğer Akit Taraf yatırımcılarına ait yatırımlara karşı, herhangi bir devletleştirme veya kamulaştırma veya aynı etkiye sahip herhangi bir diğer uygulamaya başvurmayacaktır. Söz konusu uygulamalara anında, yeterli ve etkin tazminat için koşullar eşlik edecektir. Bu gibi bir tazminat; hangisi önce ise, kamulaştırılan yatırımın kamulaştırma işleminden hemen önceki veya olması yakın kamulaştırmanın kamu bilgisi haline gelmesinden önceki piyasa değerine eşit olacak , kamulaştırma tarihinden itibaren faiz içerecek , gereksiz gecikme olmaksızın ödenecek ve etkin bir şekilde gerçekleştirilebilir ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır.
2. ____Etkilenen yatırımcının; söz konusu tazminat miktarının ve bu gibi herhangi bir kamulaştırmanın veya karşılaştırılabilir uygulamanın yasallığının gözden geçirilmesi amacıyla , kamulaştırmayı gerçekleştiren Akit Tarafın hukukuna göre bu Tarafın yargı mercilerine başvurmaya hakkı vardır.

MADDE VI

Zararların Tazmini

Yatırımları , diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları , diğer Akit Tarafça kendi yatırımcılarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde bu tür kayıplarla ilgili olarak benimsenecek işlemlerden hangisi en elverişli ise o muameleye tabi tutulacaklardır.

MADDE VII

Transferler

1. Her bir Akit Taraf diğer Akit Tarafın yatırımcılarının bir yatırım ile ilgili olan fonlarını, serbestçe konvertibl bir para birimi ile transfer etmelerine gecikme olmaksızın izin verecektir, özellikle:
 - (a) gelirler,

- (b) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen kazançlar
 - (c) Madde V ve VI çerçevesinde tazminat,
 - (d) yatırımlarla ilgili kredilerden kaynaklanan ana para ve faiz ödemeleri,
 - (e) diğer Akit Tarafın ülkesinde, bir yatırımla ilgili çalışma izni almış olan bir Akit Tarafın vatandaşlarının elde ettikleri maaşlar, haftalık ücretler ve diğer ödemeler, ve
 - (f) bir yatırım anlaşmazlığından doğan ödemeler.
2. Transferler, yatırımın yapılmış olduğu konvertibl para birimi veya yatırımcının nızası olması kaydıyla herhangi bir konvertibl para birimi üzerinden transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılacaktır.
3. 1. ve 2. Paragraflardaki şartlara rağmen , her bir Akit Taraf aşağıdaki kanun ve nizamlarını muhafaza edebilir:
- (a) İlgili Akit Tarafça gecikme olmaksızın tamamlanmak ve işbu Madde'nin 1. ve 2. Paragraflarında ileri sürülen hakların özünü bozmamak kaydıyla, işbu Madde ile izin verilen transferler ile ilgili izlenmesi gereken usulleri düzenlemek,
 - (b) para transfer raporlarını talep etmek,
 - (c) temettü veya diğer transferlere uygulanabilen götürü vergi gibi yollarla gelir vergisi koymak. Ayrıca Akit Taraflardan herbiri eşit, ayrımcı olmayan ve kanunların iyi niyetle uygulanması yoluyla kredi verenlerin haklarını koruyabilir veya bir mahkeme sürecindeki hükmün yerine getirilmesini garanti edebilir.

MADDE VIII

Halefiyet

1. Eğer bir Akit Taraf yatırımcısının yatırımı , ticari olmayan risklere karşı kanuni bir sistem dahilinde sigorta edilmişse , sigortalayanın sigorta anlaşmasının şartlarından ileri gelen her türlü halefiyeti diğer Akit Tarafça tanınacaktır.
2. Sigortalayan, yatırımcısının kullanmaya yetkili olabileceği haklar dışında hiç bir hakkı kullanmaya yetkili olmayacaktır.

3. Bir Akit Taraf ile sigortalayan arasındaki uyuşmazlıklar , işbu Anlaşmanın XI. Maddesi hükümleri uyarınca çözümlenecektir.

MADDE IX

Daha Lehte Hükümler

Eğer uluslararası yasal yükümlülüklerin veya Akit Taraflardan herbirinin yasa ve nizamlarının hükümleri veya şu anda mevcut bulunan veya mevcut Anlaşmaya ek olarak Akit Taraflar arasında bundan sonra tesis edilen Anlaşmalar veya diğer çeşit yükümlülükler veya eğer Akit Taraflardan birinin bir yatırımcısı ile diğer Akit Taraf arasındaki herhangi bir anlaşma diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına bu Anlaşma ile sağlanandan daha elverişli genel veya özel bir muamele sağlıyorsa, bu gibi kurallar daha lehte oldukları ölçüye kadar işbu Anlaşmaya üstün gelirler.

MADDE X

Danışmalar

Akit Taraflar her ikisinden birinin talebi üzerine , bu Anlaşmayla ilgili herhangi bir uyuşmazlığı çözmek veya bu Anlaşmanın yorumu ve uygulanması ile ilgili herhangi bir sorunu tartışmak amacıyla derhal danışmalarda bulunmayı kabul ederler.

MADDE XI

Bir Akit Taraf ile Diğer Akit Tarafın Yatırımcıları Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. ___Bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında , o yatırımcının yatırımıyla bağlantılı olan uyuşmazlıkların dostça çözümlenmesi amacıyla, Taraflardan birinin önceden yapacağı yazılı bir bildirim üzerine, ilgili Akit Taraflar arasında görüşmeler yapılacaktır.
2. Eğer bu görüşmeler , bir çözüm için yapılan yazılı talep tarihinden itibaren üç ay içinde bir çözüme ulaştırılamazsa , yatırımcı uyuşmazlığı aşağıdaki mercilerden birine sunabilir:

- (a) ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın yetkili mercii veya mahkemesi; veya
 - (b) 18 Mart 1965 tarihinde Washington D.C.'de imzaya açılan Devletler ve Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi ile kurulmuş olan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi (ICSID) 'nin uluslararası tahkimi,
 - (c) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir hakem mahkemesi.
3. Yatırımcı sözkonusu uyuşmazlığı yatırım yapılan Akit Tarafın yetkili merciiine veya mahkemesine, veya uluslararası tahkime sunduğunda, bu seçim nihai olacaktır.
 4. Tahkim Heyeti , işbu Anlaşmanın hükümlerine, kanunlar ihtilafı kurallarını da içermek üzere uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafın yasalarına, bu gibi bir yatırımla ilgili olarak sonuçlandırılmış herhangi bir özel anlaşmanın şartlarına ve Uluslararası Hukukun ilgili kurallarına ve ilkelerine uygun olarak karar verecektir.
 5. Tahkim Kararları her iki Taraf için nihai ve bağlayıcı olacaktır ve ülkesinde yatırım yapılan Akit Tarafın yasaları gereğince uygulanacaktır.
 6. Bir uyuşmazlık, işbu Madde gereğince yetkili mercii veya mahkemeye veya uluslararası tahkime sunulduğunda ; Akit Taraflardan hiçbiri , diğer Akit Taraf bahsi geçen yetkili uluslararası veya yerel hakem heyeti veya mahkemece verilen herhangi bir hükme, karara, talimata veya diğer karara uymakta başarısız olmadıkça, uyuşmazlığı diplomatik yollardan takip etmeyecektir.

MADDE XII

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

1. Akit Taraflar; İşbu Anlaşmanın hükümlerinin yorumlanması veya uygulanması ile ilgili birbirleri arasında ortaya çıkabilecek herhangi bir görüş farklılığını dostça müzakereler yoluyla çözmeye çalışacaklardır.
2. Eğer sözkonusu görüş farklılığı , farklılığın bildirim tarihini izleyen altı ay içinde bu şekilde çözülemezse, Akit Taraflardan herbiri, bunu işbu madde gereğince uyuşmazlığı bu iş için kurulacak bir Tahkim Heyetine sunabilir.
3. Tahkim Heyeti üç üyeden oluşacak ve aşağıdaki şekilde kurulacaktır: uyuşmazlığı tahkim yoluyla çözmeyi isteyen Akit Tarafın bildiriminden itibaren iki

ay içinde, her bir Akit Taraf bir hakem atayacaktır. Bu iki üye, sonuncusunun atanmasından itibaren otuz gün içinde, üçüncü bir ülkenin vatandaşı olan bir başkan üzerinde anlaşacaklardır.

4. Eğer işbu Madde'nin 2.ve 3. Paragraflarında öngörülen zaman sınırları içinde gerekli atama yapılmamışsa veya gerekli onay verilmemişse, Akit Taraflardan herbiri Uluslararası Adalet Divanı Başkanından gerekli atamaları yapmasını isteyebilir. Eğer Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkanı anılan görevi yerine getirmekten ahkonursa veya bu kişi her iki Akit Taraftan birinin vatandaşı ise, atamalar her iki Akit Taraftan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli divan üyesi tarafından yapılacaktır.
5. Tahkim Heyetinin Başkanı her iki Akit Taraf ile diplomatik ilişkileri bulunan üçüncü bir devletin vatandaşı olacaktır.
6. Tahkim Heyeti , işbu Anlaşmanın diğer hükümleri ile tutarlı olacak şekilde , Başkanın seçim tarihinden itibaren üç ay içinde usul kuralları üzerinde anlaşmaya varacaktır. Böyle bir Anlaşmanın sağlanamaması halinde , Tahkim Heyeti , uluslararası tahkim usulü kurallarını dikkate alarak usul kurallarını tayin etmesini Uluslararası Adalet Divanı Başkanı'ndan talep edecektir.
7. Tahkim Heyeti kararlarını , işbu Anlaşmanın hükümlerini, uluslararası hukukun bu konudaki ilkelerini ve Akit Taraflarca tanındığı şekilde hukukun genel ilkelerini gözönüne alarak verecektir. Tahkim Heyeti kararlarını oy çokluğu ile alacaktır.
8. ____Her bir Akit Taraf kendi atadığı hakemin ve tahkim sürecindeki temsilinin giderlerini karşılayacaktır. Başkanın giderleri ve kalan giderler , aksi kararlaştırılmadıkça, Akit Taraflarca eşit olarak karşılanacaktır.
9. Tahkim Heyetinin kararları her iki Akit Taraf içinde nihai ve bağlayıcı olacaktır.
10. Eğer bir uyuşmazlık , işbu Anlaşmanın XI Maddesi uyarınca bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmuş ve hala orada çözüm beklemekte ise, aynı uyuşmazlık işbu madde hükümleri uyarınca başka bir uluslararası tahkim mahkemesine sunulmayacaktır.

MADDE XIII

Son Hükümler

1. Akit Taraflar işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli anayasal şartlar yerine getirildiğinde birbirlerini haberdar edeceklerdir. İşbu Anlaşma son bildirim tarihinden itibaren otuz gün içinde yürürlüğe girecektir.
2. İşbu Anlaşma on yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır. Bu süreden sonra Anlaşma Akit Taraflardan biri diplomatik yollarla yazılı olarak feshi ihbarda bulunmadıkça süresiz olarak yürürlükte kalacaktır.

3. İşbu Anlaşmanın feshi ihbarının yürürlüğe girme tarihinden öncesine kadar yapılmış yatırımlarla ilgili olarak bu Anlaşmanın hükümleri, bu tarihten itibaren ilave on yıllık bir süre için yürürlükte kalacaktır.
4. İşbu Anlaşma Taraflar arasında yazılı bir mutabakat ile değiştirilebilir. Herhangi bir değişiklik , Akit Taraflardan her birinin diğerine bu gibi bir değişikliğin yürürlüğe girmesi için gerekli tüm dahili formaliteleri tamamladığını bildirmesi üzerine yürürlüğe girecektir.

Santiago'da 21 Ağustos 1998 tarihinde Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, hepsi de aynı derecede geçerli olarak akdedilmiştir.

Yorumda farklılık halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

ŞİLİ CUMHURİYETİ
ADINA

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti ve Şili Cumhuriyeti aralarında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasını imzalarken, ek olarak, işbu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olarak kabul edilecek olan aşağıdaki hükümlerin üzerinde anlaşmaya varmışlardır.

Ek Madde VII

1. Mevzuatı daha lehte bir muamele sağlamadıkça, sermaye Akit Tarafın ülkesine girdikten ancak bir yıl sonra transfer edilebilir
2. Eğer bir transfer, transfer işlemlerinin tamamlanması için normal olarak gereken bir süre içinde gerçekleştirilmişse , transfer gecikmesiz yapılmış sayılacaktır. Sözü edilen süre ilgili talebin sunulduğu gün başlayacak ve hiç bir durumda otuz günü geçmeyecektir.

Santiago'da 21 Ağustos 1998 tarihinde Türkçe, İspanyolca ve İngilizce dillerinde, hepsi de aynı derecede geçerli olarak akdedilmiştir.

Yorumda farklılık halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ADINA

ŞİLİ CUMHURİYETİ
ADINA